

R. G. ADAMS

*Questo libro composto di libretto
trentanove ha un gran valore.
Il suo più gran pregio consiste nella
lettera di Cristoforo Colombo in lingua
Spagnola.*

Thomas Randolph Adams

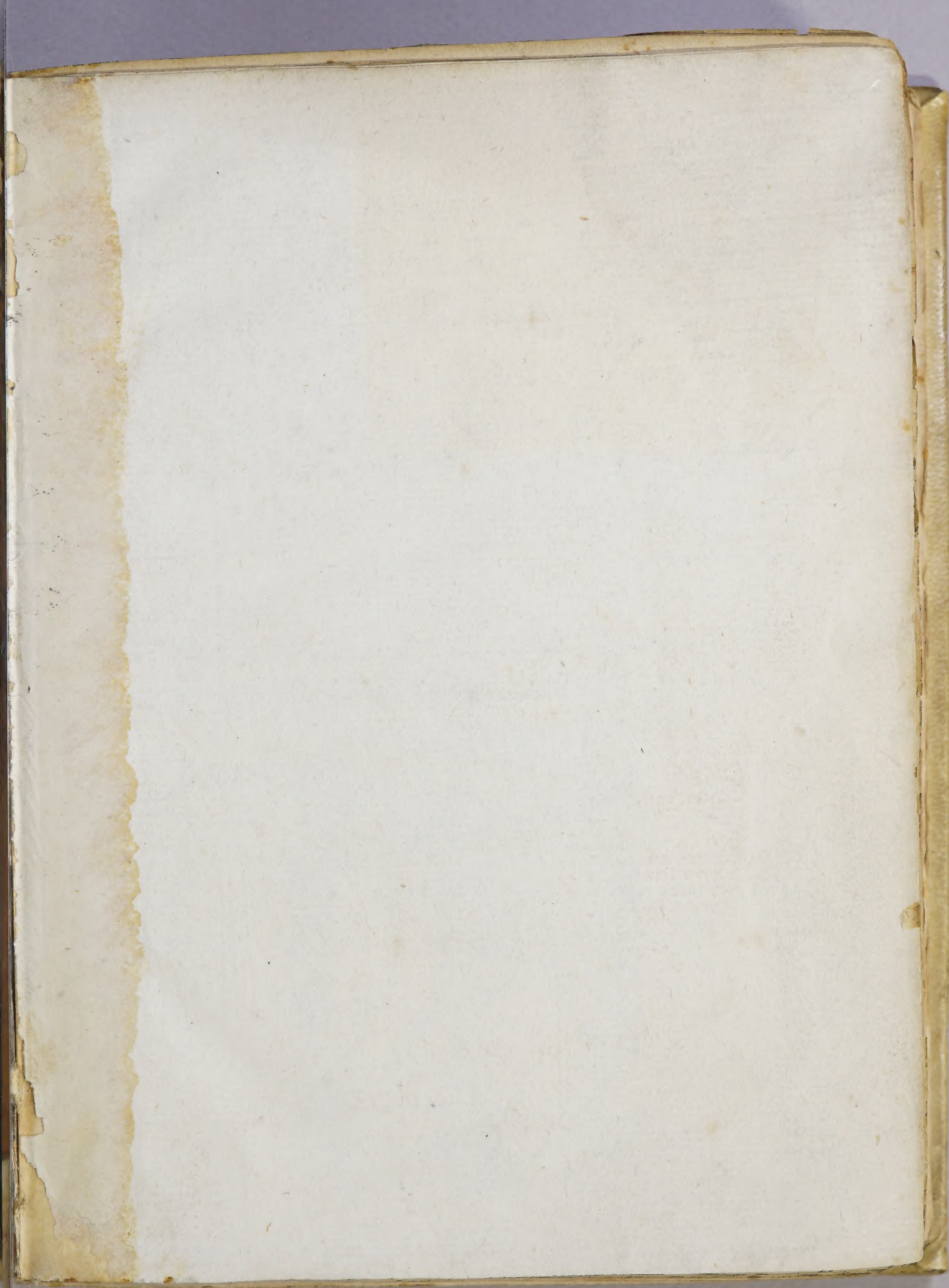
The John Carter Brown Library

GIFT OF

Thomas R. Adams

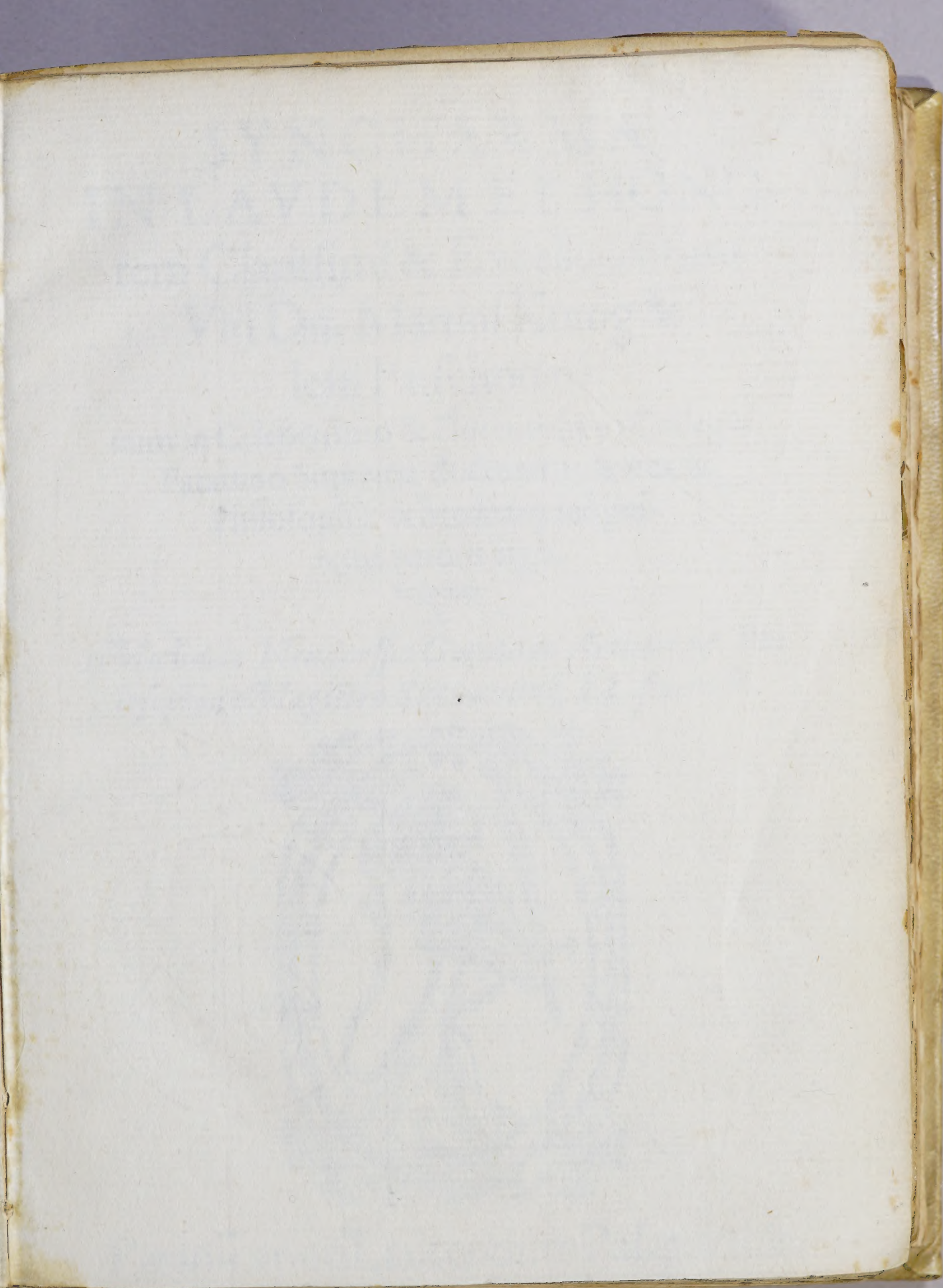

The John Carter Brown Library

Gift of

James E. Brown

P

41
SIXTI QVINTI
PONTIFICATVS
MAXIMVS

IACOBI THEVPOLI CARMEN
TVM HEROICVM, TVM LYRICVM.

VERONAE,
Apud Hieronymum Discipulum,
M D LXXXVI.

SIXTY QVIN TI

PONTIFICATVS

M LXI M V S

IACOBI THEOPOLI CARMEN

V M HEROTICVM NAM PAMICVM. VII

REPORT

REPORT

REPORT

REPORT

REPORT

REPORT

REPORT

REPORT

REPORT

REPORT

REPORT

REPORT

REPORT

REPORT

REPORT

REPORT

REPORT

REPORT

REPORT

RPJCB

QVATTVOR VIRIS,
ET DECVRIONIBVS
MONTANEANAE

Valerius Palermus S. P. D.

ACOBVS Theupolus, Viri
Montaneanenses, qui nuper
in schola vestra humaniores
litteras, in templo autem sa-
cratiores non mediocri cum
laude professus est, SIXTO
V. Pontifice Maximo creato,
carmina quaedam tum heroi-

ca, tum lyrica de eius pontificatu repente scripsit,
quae cum edere in lucem cogitaret, eaq; magno
alicui viro dedicare, cuius opera ipsi Summo
Pontifici aliquando offerrentur, re, vt fit, in dies
prolata, accidit praeter omnium opinionem, vt
ille è vita ante discederet, quam certi quidquam
de editione, aut dedicatione haberet constitutum.
Quo tempore ea ipsa carmina pro ipsius Theu-
poli in me beneuolentia erant apud me. Quibus
ego cum consultum vellem, ne docti viri, & ami-
ci hominis opera, & oleum (vt dicitur) periret,
eorum editionem suscipiendam mihi esse duxi.
Caeterum cum mecum cogitarem, cui nam po-

tissimum ea inscriberem, in quo cum Theupoli
iudicio ita consentirem, ut factum ille meum etiam
mortuus comprobaret; Vos mihi ante omnes
occurristis V. Montaneanenses, quibus ea esse de-
dicanda, commendandaque statuerem. Etenim
si lucubrationes nostras amicis hominibus, & qui
de nobis aut bene existiment, aut bene meriti
sint, solemus dicare, quis illi vobis fuit amicior?
cui plus vos unquam, quam illi tribuistis? Ille, ut
operam vobis daret, patriam reliquit; vos illum
honestissimum stipendio affecistis; ille liberos ve-
stros mira diligentia erudiebat; vos eum magno
honore colebatis; ille etiam Christiana dogmata
de sacro suggestu docebat; vos illum docentem
studiosissime audiebatis. Atque haec, aliaque viuen-
ti tribuistis plurima. quid illa, quae mortuo?
quae verae, non simulatae semper habita sunt
pietatis indicia, & certi amoris testimonia? Vos
illum amplo funere de publico decorastis; stipen-
dijs iam repraesentatis condonastis; haeredes eius
non exiguis muneribus adauxistis; totam denique
eius familiam multa liberalitate in patriam redu-
centes estis profecuti. quae tam grata, tam pia
officia, si nouit ille, ut nouisse iuuat credere, qua
iucunditate excepta ab illo esse existimatis? quan-
to vero studio gratissimum hominem exardescere,
ut aliqua pro ijs vobis gratia referatur? quis dubi-
tet igitur, quin hoc, quod de eius carminibus à
me fit, quantulumcunque est, gratissimum illi futu-
rum

rum sit? Accedit eò persona Pontificis, quae me
in eam mentem sponte propensum vehementius
impulit, atque incitauit. Nam cum ille à vobis,
atq; oppido vestro nequaquam sit. (vt putamus)
alienus, quidquid ad illum per vos, ab homine
docto cum eius laude elucubratum, transmittetur,
non videtur id prorsus contempturus. Quin (quae
eius est humanitas) hilari fronte excepturus, &
beneuolo in vos, vestraq; omnia animo fururus.
Etenim cum sit apud vos Perettorum familia (ex
Perettis autem ortum esse Pontificem nemo nescit)
cumq; ex ea Romam profecti quidam, humane
excepti fuerint, atq; tractati, conijcere non ob-
scure licet, maiores eius istinc esse oriundos, non-
nullamq; cum illo vobis sanguinis, aut loci con-
iunctionem, quam ille facile agnoscat, intercedere.
Quod cur ille nolit, aut despiciat, causam nullam
video. Nam, vt omittam iura Montaneanensium,
quæ parum distant à Patauinis: siquidem quicunq;
ex vestro loco aut iureconsulti, aut medici sunt,
ijsdem collegiorum priuilegijs, quibus & reliqui
Patauini Ciues, fruuntur. Omittam etiam ingen-
tes Communis Montaneanensium census, quibus
amplissimis Urbibus multis praestat; atq; ita prae-
stat, vt viritum nunquam tributa exigantur, Vnus
pro omnibus Fiscus sufficiat. Illud quanti tandem
faciendum est, quod haec non vobis magis sunt
ornamento, quam vos illis? Nam & susceptam
quamcunq; honorificam personam oppidi vestri
homines

homines ubiq; & semper pulcherrime sustinuerunt;
& vos reditus publicos ita distribuitis, vt in eo vel
maxime sapientia vestra, & animus liberalissimus
appareat. Quod etsi per se notum, testatumq; est,
neq; vlla nostra testificatione eget, quoniam tamen
in eam mentionem nunc incidi, non faciam, quin
illud breuiter ego quoq; attingam. Vos, quod ad
diuinum cultum pertinet, templum amplissimum,
& nulli eorum, quae alibi maxima conspiciuntur,
postponendum habetis. illud idem rebus omnibus
instructum, magno praecipue probatissimorum
sacerdotum, qui sacris assidue vacent, numero re-
fertur. In eo vos Dei laudes musicis cantibus, &
organicis sonis, earum artium eximijs vndecunq;
acceritis magistris, decantari. In eodem euange-
licam doctrinam per celeberrimos quosq; concio-
natores tradi diligentissime curatis. Vos, quod at-
tinet ad liberorum institutionem, nulli sumptui
parcentes efficitis, vt per eruditos, probatosq; viros
puerilis aetas ad humanitatem informetur. Vos
etiam, ne otiosos esse pueros illos patiamini, qui ad
grauiora studia minus sunt apti, qui eos in Arith-
metica, Geometria, & scribendi arte occupatos ha-
beant, publice conducitis. At, quod ad corporis sa-
lutem, sine qua caetera munera nemo commode
obire potest, vix credibile est, quod praestatis. Ter-
ni quippe medici, omnes insignes viri, & maximis
ornati stipendijs, de vestra valetudine laborant.
Longum esset porro, si de alijs egregijs vestris, pijsq;
factis

factis verba facerem; si de minoribus sacris aedibus;
si de monachorum, monacharumq; coenobijs; si
de xenodochijs; si de vestra in viros egentes, & ad-
uersa vtentes fortuna benignitatē. Illud certe silen-
tio non praeteribo; tria apud vos trium Francisca-
nae sodalitatis ordinum templa, & coenobia exta-
re, partim à maioribus vestris, partim à vobis pu-
blicis sumptibus excitata. in quibus religiosi viri,
alij quotidiana beneficentia vestra, alij bonorū ci-
uium prouentibus annuis aluntur. quae vestri in
D. Franciscum, & sub eo Duce Deo merentes viros
tria sunt animi monumenta praeclara. Haec igitur,
aliaq; permulta, quae epistola capere non potest, in
quibus Montaneanensium & in reipublicae admi-
nistratione prudentia: & in colenda religione se-
dulitas: & in liberorum educatione vigilantia: & in
tuenda salute studium: & in vsu pecuniarum splen-
dor: & in omnibus deniq; rebus consilium, gra-
uitas, & munificentia elucet; quae a me non audi-
ta, sed visa; non ad alterius voluntatem conficta,
sed prout mihi certo cōperta sunt, ita & descripta,
eò spectant, vt doceant, neminem sapientem virum
pudori sibi ducere posse, quod ex municipio, opi-
bus, religione, & laudabilibus institutis florente, sit
ortus, ex quo nobilissimi semper viri prodierint,
qui & in Ecclesia amplissimas obtinuerint, hocq;
ipso tempore obtineant dignitates; & in militia or-
dines duxerint, seq; propria virtute illustres fecerint;
& in Vrbe Veneta primas inter causarum patronos
tulerint;

rulerint; & in celeberrimis Gymnasijs sublimiora
loca docendo ornarint; & in aliis publicis, priua-
tisq; actionibus prudentissime se gesserint. Quo
etiam factum est, vt, & finitimarum vrbium ciues
honestissimi saepe expetiuerint, & patricii ipsi Ve-
neti aliquando non recusarint, cum Montaneanen-
sibus affinitates coniungere. De quibus singulis nō
est hic agendi locus. Quare ad prima redeo. puta-
re me non absurde fecisse, qui haec Theupoli vestri
carmina, cum in manus hominum emitterem, vo-
bis potissimum, Viri praestantissimi, vestraeq; fi-
dei ob dictas causas commendarim. vt per vos tan-
dem Pontifici Summo deferrentur. His causis si
illam addendam dixero, quod ea ratione voluerim
aliquam meae in vos, Municipiumq; vestrum ob-
seruantiae exstare significationem, non mentiar;
tam enim munifice sum, tãq; honorifice apud vos
tractatus, dum adollescentes itidem vestros in studiis
humanioribus exercerem, vt nūquam de vobis tam
multa praedicare posse videar, quam debere me, &
promeruisse vos sentio. Vos factum hoc nostrum,
& facti rationem in optimam partem accipiatis,
rogo, dum melior sese offerat occasio, ut non iam
de alieno, sed de meo munerari vos possim, aut,
ut rectius loquar, remunerari. Valete.
Veronae. Idibus Nouemb. M D LXX XVI.

AD SIXTVM V.
PONTIFICEM
MAXIMUM.

*DEVOTA pridem Alto tuo, quod, nomini
MONTANEANA fert PATER Sanctissime
Carmen, sacrato à vate de te conditum:
Montaneana parua & agro, & moenibus,
Sed institutis maxima, & Virum ferax,
Vultu benigno id ne graueris sumere
Rogat. boniq; quidquid est, ut consulas.
Et utriusq; in hoc amorem diligas.
Sic te te ab omni fraude semper liberum
Terrestrium Rex praestet, ac coelestium.
Et cuncta ubi hic cantata iam peregeris,
Diuq; terras rexeris FELICITER.
Velit perennis esse regni compotem.*

Vestra Beatitudinis

Humillimus Seruus

Valerius P.

B

THE HISTORY OF THE
CITY OF LONDON
FROM THE FOUNDATION
TO THE PRESENT TIME

By WILKINSON GIBBS
Esq. of the Middle Temple
Barrister at Law
Author of the History of the
City of London from the
Foundation to the Present Time
Vol. I. 1724

SIXTI QVINTI
PONTIFICATVS
MAXIMVS

IACOBI THEVOLI
CARMEN HEROICVM.

MONS ALTUS, nulli aeternis è
montibus impar,
Cui stellis vel cinctus Atlas, vel cau-
casus ingens,

Atq; Ossae impositus nemoroso vertice Olympus
Curvantur; Mons ille Altus, quem suspicit orbis
Terrarum, ac coelum vario splendescere cultu
Musarum praestat, Phoebiq; grauiq; Mineruae:
Nunc super aërios campos, super aethera multa
Ridentem flamma, egregium caput arduus infert
Sideribus, lucemq; trahens candore micantem
Auricomo, aeterni Solis de fonte perenni,
Et Latium, et Tyberim, et Romanā suscitāt Urbē
Lethaeo è somno; ac tenebris splendere fugatis
Donat, in antiquumq; decus rem prouocat omnē
Nobilis imperij, atq; Italis vim duplicat oris.
Scilicet hoc vno CHRISTI iam sceptrā tenente

Pontifice, exoritur tandem Lux alma, repulsis
Qua caecis errorum Vmbris, horrenda reuisent,
Monstra lacus coeno obductos, stygiamq; paludē,
Aeternumq; trahent gemitus Acheronte sub imo
Impietas, Fraus, & varia Discordia palla,
Improbilasq; omnis, cui par nec tristis Erinnyis.
Tunc ponent venti, ac ridebunt aequora ponti,
Cessabitq; furens depulso Aquilone procella:
Tunc pietas, Pax, cana Fides, & feruida Virtus
Emergent simul insanis è fluctibus, auraeq;
Hinc faciles PETRI iactatā ad littora nauim
E medijs scopulis, undarum & gurgite vasto
Eripient, placidoq; dabunt consistere portu.
Utq; olim Ausoniae tellus non iuris, & aequi,
Non virtutis amans, nulloq; exercita cultu,
Sed sacras superū mensas turpare deorum
Sueta diu, ac tepidos humano sanguine cultros,
Deposuit moresq; feros, mentemq; rebellem,
Et legum indociles animos, probitatis egentes.
Tum gemitu assiduo segnes inuertere glebas,
Depressoq; solum Terrae proscindere aratro
Bos coepit. Gens illa pium quo tempore primum
Suscepit IANVM, Ianiq; indocta bisfrontis
Sermonem obstupuit, magnumq; imitata parentē,
Virtutem excoluit, simul aeuum condidit aureum.
Haud aliter nunc ipsa vices veneratur agentem
Per-

Perfecti JANI, binis qui clauibus ampla
Coelorum hinc reseat, Ditisq; hinc ostia claudit.
Nimirum iam tempus adest, quo Fata reuoluant
Gestorum veterum seriem; quibus inclyta bello
Densus agmen agens, socijsq; sub arma vocatis,
ROMA parens Italis subiecit viribus Orbem,
Extremosq; manum Imperij protendit ad Indos,
Edixit moresq; pios, legesq; Quiritum.
HESPERIA o salve, o Heroum candida nutrix
Salve iterum, dilecta Iouis pulchra ora Parenti,
Clara viris, opibusq; potens, asperrima quondam
Armorum studio, studio non impare Athenis
Orandi praeclara simul; quam Phoebus, et alma
Pieris, excultaeq; illustrant Palladis artes.
Surge age, quid cessas? age surge, et corripe ferrum,
Atq; animus praesens geminos pcurrat in Hostes.
Fata vocant: surge ante omnes tu Roma secundis
Numinibus, tantis olim exornata triumphis.
En te Fama ingens, coelo delapsa per auras
Aere ciet; tibi praepetibus en Gloria pennis
Aduolat, & viridi praecingit tempora lauro.
Iam metus inuasit Mauros; iam Thracibus ingens
Concutit ossa tremor: manibus iam decidit arcus:
Infelixq; Arabum princeps iam deserit omnem
Europam, volucresq; fuga praeuertitur Euros.
Heu genus inuisum; heu nostris elata ruinis

Gens

Gens assueta dolo, haud aequo cōtendere Marte,
Praecipiti fidens nimbo, peditumq;, equitumq;,
Non virtute pari; Regum discordia magnum
Cui dedit imperium, Quaesitum sanguine Auorū,
Et decus, & vitam quoq; largitura nepotum:
Ni SIXTVS Fatum hoc sistat nō vsq; ferendū,
Cū lacrymis precibusq; p̄ys, tum dextera et armis,
Infelixq; omen rabidos auertat in hostes.

SIXTE pater, quem nobilitas non alta parentum,
Non levis ambitio, non Sors, non vulgus, et Arca
Aere grauis, sed quem Virtus, Sapientia, culpa
Mens expers, nudaq; animus probitate refulgēs,
Tū CHRISTI fauor ad primos euexit honores,
Dilectoq; gregi pastorem tradidit, omnes
Qui regeres caulas, cui pascua cuncta subessent.
Tu venturus eras; te te nunc excipit orbis
Laetitia exsultans alacri; te te impius horret
Barbarus, ac tumidae iam iam impendere securim
Ceruici videt, ac venientem praecipit ictum.

Te vocat hinc lacrymis oculos adpersa dolentes
Europa infelix, lacerum tibi pectus, & ora,
Brachiaq; immeritis dudum constricta catenis
Ostendit, faedata genas, incompta capillos
Abs te querit opem, spemq; in te collocat omnem.
Tum genibus positis dat sacris oscula plantis,
Complexuq; tenet, charum ceu grata parentem,

Et

Et fletu rigat assiduo, tum verba querelis
Mista refert, ducens gemitus e corde profundo.
Tu moestam solare, pater; tu iusta petenti
Iam lacrymas absterge, pater, terraq; iacentem,
Erige; tu natae miserandae ulciscere dextra
Et turpes ignominias, & vincula dura,
Lethalesq; ictus telorum, ac barbara iussa.
Quin turres prosterne solo, sterne oppida, et ipsum
Sterne CANEM, et quicquid nobis gēs effera quondā
Abripuit; iam, SIXTE, manu te vindice
CHRISTO

Ingemat asserere: hinc Scythiae sese abdat ī antra.
Parte alia, quae monstra noua pietate vetusta
Ex Orco reuocat iam tot post secula, clara
Religione patrum, sed nunc Germania mente
Perdita, quod saeuas dudum exardescat in iras;
Tum bellum indicat templis, magnoq; tonanti
Diuorum, atq; hominum Regi: Tu maxime Pastor
Persequere ex animo, rursusq; in Tartara mitte.
TE vocat ingenti longe clamore, perennes
Ex oculis fundens riuos; illa, illa rebelles
Iam solita & vincire manus, & colla catenis
Hostibus, indignis Romanum incurfibus, ausis
Pontificem vexare diu, quo nomine pulchrum
Promeruit titulum, imperij sacramq; Tiaram.
Ora potens, diuesq; opibus, non indiga frugum,
Non

Non pecudum; foecunda viris, foecunda triumphis,
Quam Rhodanus praemordet aquis, quam Rhe-
nus, & ingens
Terminat Oceanus, saxisque horrentibus Alpes:
Bellonae studio celebris, doctaeque Minervae.
Sume animos, bone SIXTE, tuos Rex maximus
ausus
Consilijs, opibusque libens, armisque fouebit,
Quem colit Herculeas ultra, citraque columnas,
Antiquis adiuncta recens Hispania, bello
Terribilem qui ferro Asiam Libyamque tredientem
Persequitur, domat in Belgis animosque furentes,
Cuius & imperio paret nunc Ausonis ora
Fertilior, miseris quondam vastata ruinis,
Docta diu ancipitem perferre Insubria Martem,
Principibusque orbata suis, huc voluer, illuc;
Nunc vero degens tanto sub Rege, beata
Dudum sorte sua, tranquilla in pace quiescit.
Tum Regnum ex Italis nulli virtute secundum
Parthenope tam clara viris, tam viuuda bello,
Musarum studijs florens, atque impigra gyro
Flectere equos, hostemque ferum insultare sub armis.
Nec minus interea tecum subitura per undas,
Perque ignes Fortunam omnem, discrimina mille
Classe cita tibi praesto erit; et, quaecumque sequatur
Sors demum, haerebit lateri, nec deferet unquam,
URBS

VRBS decus Italiae, ac verae pietatis alumna,
Non una praestans laude, spectanda trophaeis
Innumeris, Vrbs Adriaci Regina profundi,
Tum VENETI caput Imperij: non illa vel auri,
Vel virtutis inops, pacem venerata nitentem:
Quam placidū lambit stagnum, quā littora cingūt,
Salsaq; piscosis riuus interluit unda.
Hinc stant Euganei colles, longeq; salutant;
Hinc, quibus et nomen dedit acer Iulius, Alpes.
Matris in amplexum decurrunt flumina cētum.
O Patria, o longum misero exoptata moranti
Externo sub Sole mihi: patria inclyta, coelo
Demissa, haud ullis hominum fundata priorum
Ingenijs: Patria o seclis iam libera mille
Amplius, aeternumq; eadem mansura per Aeuū.
Quis laudes renouare tuas, & maxima bello
Facta queat verbis, remq; ipsam ornare canendo?
Quotq; olim tuleris deuicto ex hoste triumphos?
Quot perpeffa mala, et quantis defuncta periclis
Pro Re Romana, pro Religione parentum?
Praecipue cum omnes Italos, belloq; potentes
Hispanos, Regemq; pium, et qui moenia Princeps
Romulidū praecelsa tenet, inq; arma vocares,
Inq; nouae partem laudis, dum Barbarus hostis
Ingrueret minitans, immensa & classe per undas
Ionias equitaret ouans, Cyprouq; subacta,

C

Iam

Iam dudum Ausoniae funus, iam vincla pararet;
Et faceret, Gētis ni Henetae pulcherrimus ardor,
Et vis auxilio sociorum adnixa potenti
Sisteret infraenem rabiem: namq; aequore toto
Disiecit, mersitq; rates, hostemq; fugavit,
Victricemq; tulit palmam, tulit ampla trophaea.
Huic te iunge, Pater; Comitem se se addere rebus
Haec volet in dubijs, mortemq; animosa pacisci
Pro vita, pro laude tua: non illa periclis
Tarda offerre caput, modo sit vel Roma superstes,
Vel Latium felix. O quae iam bella parantur!
Quantus equis sudor, peditum certamina quanta!
EN fulgent instructae acies, en castra moventur:
Res strictis agitur gladijs, urgetq; pedem pes,
Conferiturq; manus: CRUX bello it tessera signū
CHRISTICOLIS: hinc prima salus, Victo-
ria certa.

Iam videor mihi perq; soli, perq; aequora ponti
Cernere sanguineis manantia flumina riuis;
Inq; fugam geminos coniectos turpiter hostes
Tergoribus caedi, saeuoq; inuoluier igni.
TVM SIXTVM albis inuectum Romana
Quadrigris

Moenia victrici velatum tempora lauro
Laetitia, plausuq; frequens Gens orta Quirino
Excipient: thura ille dabit fumantibus Aris,
Et

Et centum Pario ponet de marmore templa.
Post venient utriq; Arabes, Indiq;, Sabaeiq;
Aethiopes, Seres, totoq; Oriente remotae
Non eadem Gentes lingua, non moribus aequis;
Complexiq; Senis plantas, ac pulchra ferentes
Munera, submittent colla, & vestigia lingent.
Pacatūq; reget SIXTVS ter maximus Orbem.

EIVSDEM IACOBI THEVPOLI
CARMEN LYRICVM.

 AM laetum tenebris diem,
Pulsis Oceano splendidus euocat
Crinem Lucifer aureum,
Ostentans; roseo iamq; micantia
Vultu sidera dimouet
Coelo florigeros excutiens sinus
Aurora. en nouus Indicum
Aequor Sol properat linquere: dein rotas
Urgens praecipites leuem
Conspersgit radijs Aethera lucidis.
Surge o Maxima Maximis
Chara Vrbs Coelitibus ROMA. Quid obstupes?
Nunc nunc thuricremis frequens
Aris mente pia munera consecra.
Tum fulgentibus ardua
Gemmis templa micent, limina frondibus
Ornentur, bene olentibus
Sertis, lauro, hедера, lucida floreant
Altis marmora postibus:
Auratis trabibus tellus nitentia
Concentu reboent sacro:
Subsultet nimia laetitia solum:

Magnis

Magnis undique plausibus
Permistae Superis conspicuae simul
Laudes carmine Delphico
Pangantur: resonent compita tympanis.
Ille, ille eximium decus,
Clarumq; Hesperiae lumen, & optimis
Doctae Pallados artibus
Firmum praesidium, dulce & Apollini
Solamen, nitidissimus
Gentis CHRISTICOLAE splendor, et inclyta
Magni progenies Iouis
MONS ALTUS, feriens sidera vertice,
Nunc mitrae ad Tyberim sacrae
Praecinctus celebri tempora circulo,
Fert ingentia MAXIMVS
Aeterni imperij munera PONTIFEX.
Ille, ille immeritam malis
Vexatam, ac miseris usq; laboribus,
EVROPAM adspiciet, gravi
Oppressamq; iugo sub cane Barbaro
Vinclis eripiens dabit
Libertate frui vindice dextera.
Quin hostem geminum sacrae
Insensum FIDEI sub pedibus premet.
Hispano hinc pedite, hinc equis
Gallorum, Ausonijs hinc legionibus

Ge-

Geneuam Pius impiam
Confestim valido proruit impetu.
Nec non praecipitem fuga
Jam Turcam insequitur victor ad ultimos
Indos, ac Scythicum gelu
Torpentem Tanaim. en Gloria candidis
Pennis Aethera fulgidum
Tractans purpureos explicuit sinus,
Cum septemgeminos super
Colles, tum Latium, atq; Hadriacum patrem.
Salve o Maxima Coelitum
Cura: o quem probitas dulcis amabilem
Reddit: frangere temporis
Tum Virtus rabiem docta, nec inuidi
Orci saeuitiem tremens:
Salve o tergemini gloria Numinis
Ingens optime Pontifex.
Tu Rem Romuleam, tu Venetam diu,
Tu totam Ausoniam simul
Exornans placido lumine, conteres
Inuicta Satanam pede,
Hydramq; Herculeam, Barbara & agmina.
Gentis te hinc celeberrimae
Romana excipient moenia vindicem.
Sit Fas interea tibi
Vitae, S I X T E parens, tempora plurimis
La-

Lapsis condere saeculis

Charis prima Italae pace vigentibus:

Os purum exeret aurea

Tunc aetas, positae aequora turgida

Ventis littora fluctibus

Non ullis ferient: lumen & aëra

Ridens vestiet: horridi

Lethi haud tarda pedem saeva necessitas

Sistet praecipitem gradum:

Duris mella fluent roscida quercubus:

Uvae purpura nobilis

Pendeatq; rubis: flumina lac, merum,

Argentumq; dabunt. neq;

Durae sortis ego iam metuam minas.

NEL PONTIFICATO DI
N. S. PAPA SISTO V.

DEL MEDESIMO TIEPOLI SONETTO I.

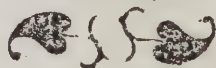

*OME là ne l'Egeo, quando pien d'ira
Confonde le minaccie, e l'alte grida
Contra Aquilon l'animoso Euro, e sfida
L'onda, lo scoglio; ond'ei piange, e s'adira:*

*Delfin amico in parte il corso gira,
U' scorge da vicin l'ultime strida
D'un miser legno, e l'assicura, e affida,
Mentre d'intorno a l'ancora s'aggira.*

*Tal ne le gravi, e torbide tempeste,
Ch'infernal vento ogn'hor risueglia, e stende
Contra la nave del buon PIETRO infeste,*

*Quasi nouo ADRIAN Sisto contende
Con voglie al gran bisogno ardenti, e preste;
E sicura tra i flutti al fin la rende.*

SONETTO II.

L'ARDITA quercia, che su'l
Pelio ombroso
Stancò la mano, e'l ferro d'Ar-
go, in seno
De l'Eussino lo stuol di valor pieno
Lieto condusse al vello d'or famoso:

Ne l'Egeo quinci irato, e tempestoso
L'aere hebbe al nauigar queto, e sereno,
E i campi de l'Ionio, e del Tirreno
Solcando giunse à l'Ocean schiumoso.

Quì raccolte le penne al largo volo
Del nouo angello per il salso humore
Termine fissè a i nauiganti Alcide;

Ma del beato Sisto al mondo solo
La sapientia, la bontà, il valore
Gira la terra, e il cerchio angusto ride.

SONETTO III.

CCO il perfido Trace al corso
l'ale

Velocissime aggiunge in fuga
volto

Verso gli antri di Scithia, ond'ei fu tolto
Da reo spinto sì pronto al nostro male.

La fiamma è spenta pur, l'arco, e lo strale
Pur rotto, e sparso; e il crudel laccio è sciolto,
Che tenne il Greco, e l'Unghero sì inuolto,
L'arse un tempo, e piagò con forza tale.

Nè men presso Aquilon l'aspra, e infame
Hydra di mille, e mille teste tronca
Par, che ruini, e in van Luter richiame.

Quindi il gran Sisto con la falce adonca
Purghi il bel capo; e sgombri l'empia fame
Col sacro Verbo a la Tartarea conca.

SONETTO III.

 VELL' ALTA Maestà, sa-
cra, e stupenda
Del Verbo in carne, hor qui ras-
sembra in terra
La pinta illustre imago, onde s'atterra
Del superbo Satan l'ira tremenda.

Ecco par, che tranquilla Italia renda
Nume, che s'apre sotto il ciglio, e serra;
Et che vinto Aquilon spinga la guerra
Contr' Euro ardito, e'l mar di Grecia fenda.

Ecco del Trace il tempestoso nembo
D'huomini, e d'arme rotto, arsa, e dispersa
L'horribil selua ad Anfitrite in grembo.

Ecco di gemme, e d'or l'ali cospersa
Gira la Gloria, con porporeo lembo
Soura il gran Sisto in chiara luce immersa.

SONETTO V.

*L*A guerra, a la guerra intorno
grida

Con fiato ardente il bellicoso ra-
me

Contra Caluino, il crudel mostro infame,
In cui reo di Satan spiro s'annida.

Nè men con strepitose, altere grida (me,
Par, che'l Franco, e l'Ismano a Marte chia-
Perche al Barbaro fier tronchin lo stame
Sì, ch'ei del nostro mal sempre non rida.

Voi, voi, cui de l'età rende l'intiero
Sangue animosi, il sacro corno inuita
Contra il furor del Maomettano impero.

Io graue d'anni con la mente ardità
L'Arme dirò del successor di Piero,
Sicur appoggio à la mia stanca vita.

SONETTO VI.

 VESTO Tempio stupendo, illu-
stre, e puro,
Cui marmo ordisce, e gemma, &

oro intesse,
Pari à quel forse, che al Giordā ti eresse
Rè saggio, e pio, nel fin stolto ed impuro,

La bella Europa il giogo posto, e il duro
Ferro spezzato, che sì fier l'opresse,
Gran Dio t'inalza; e con ardenti, e spesse
Voci ti loda, homai posta in sicuro.

Nel mezzo è Sisto Quinto; e in trionfale
Fronda verdeggia, a cui la Gloria intorno
Va di porpora, e d'or battendo l'ale.

Quinci, oue sorge, & oue cade il giorno,
Dale fredd'Orse al caldo cerchio Australe,
Stende GIESV' vittorioso il corno.

SONETTO VII.

DA vn Lago altier su l'Africane
arene

Humil ruscello, e taciturno moue
Con languidetto piè, fin che ritroue
Largo tesor di più gagliarde vene.

Quinci spronato il corso à l'onde piene
Precipitoso, imperioso pious
Su'l nero Delta le speranze noue;
Poi ricco al mar con sette corna viene:

Sìl pouero mio stil, che infermo giacque
Dianzi, o Gran Sisto, il valor volle accēso
Altrui segnar, ma ragionando tacque.

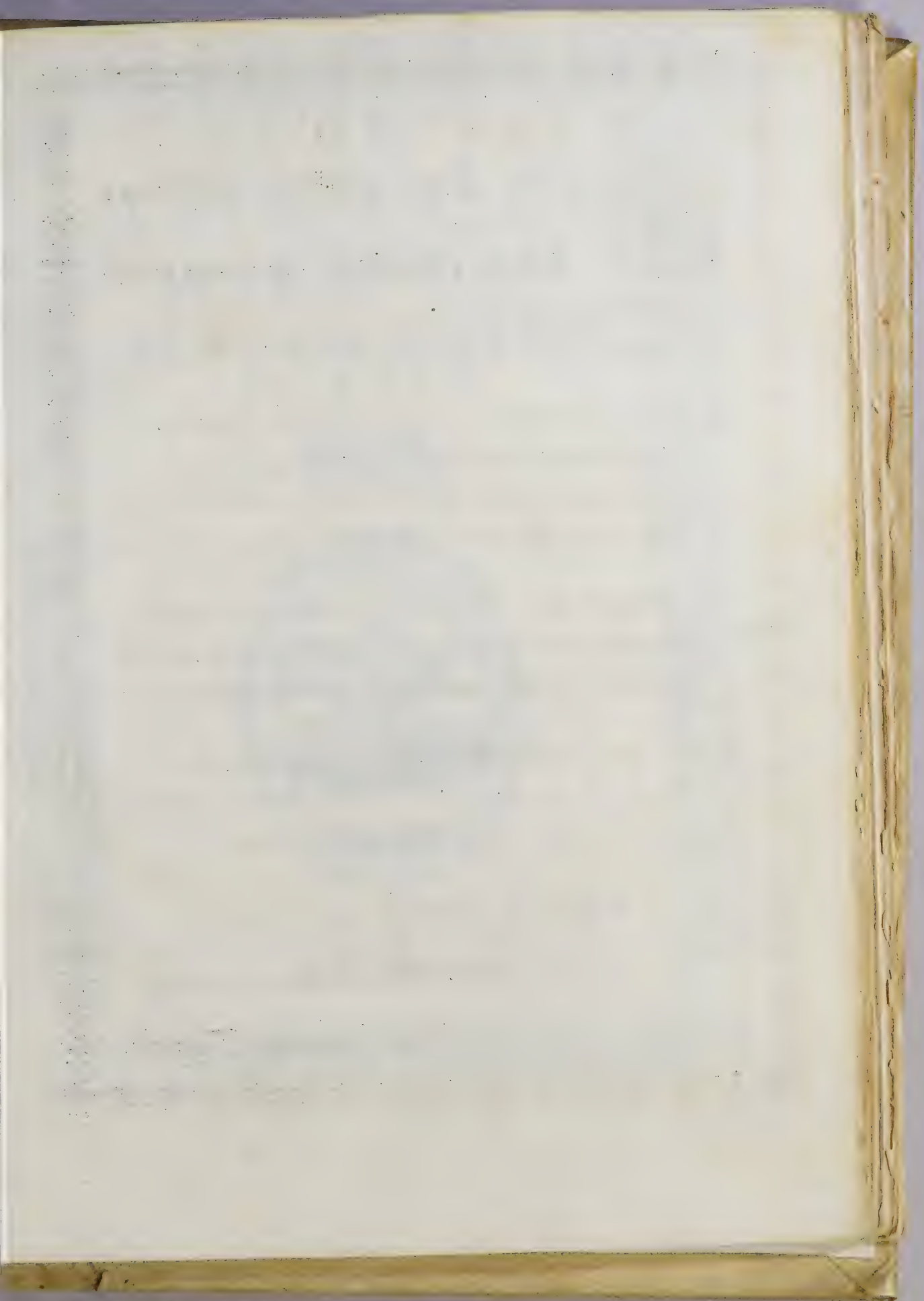
Hor, da Parnaso il nobil volo estenso,
Trae seco à piombo i sacri fonti, e l'acque
Ne l'Ocean de' pregi vostri immenso.

Di Vostra Santità

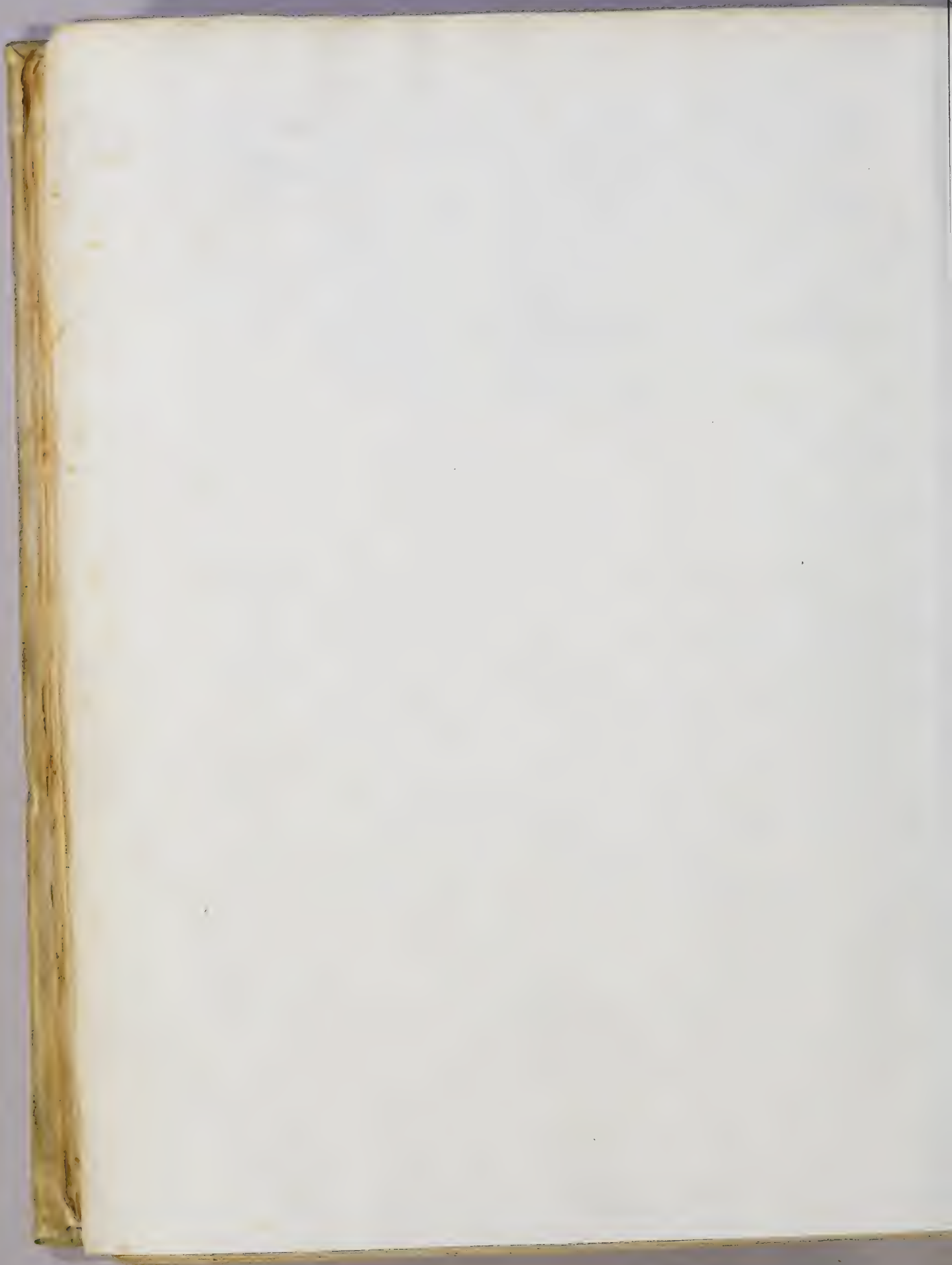
Humiliss. seruo

Don Giacomo Tiepolo.

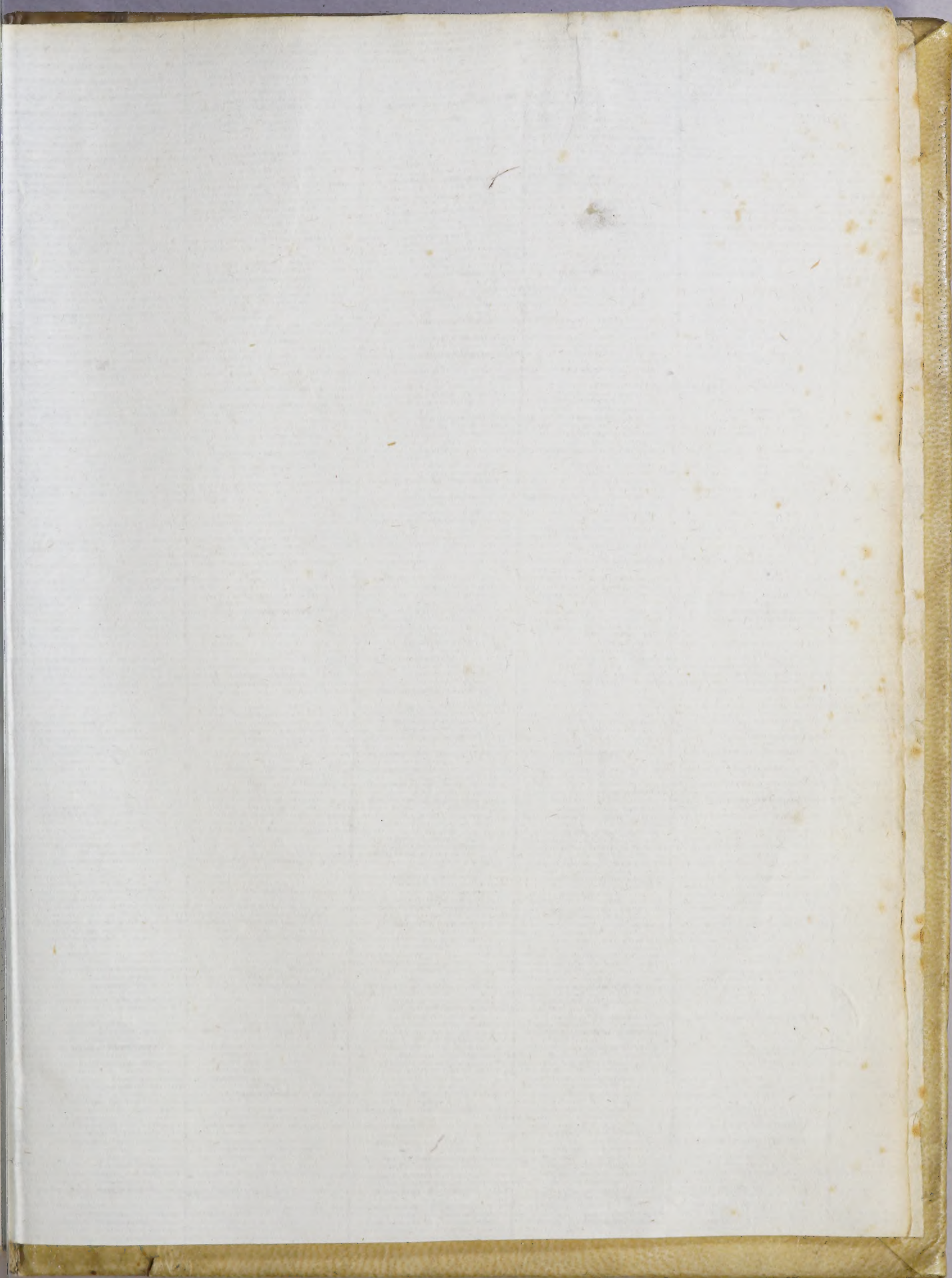

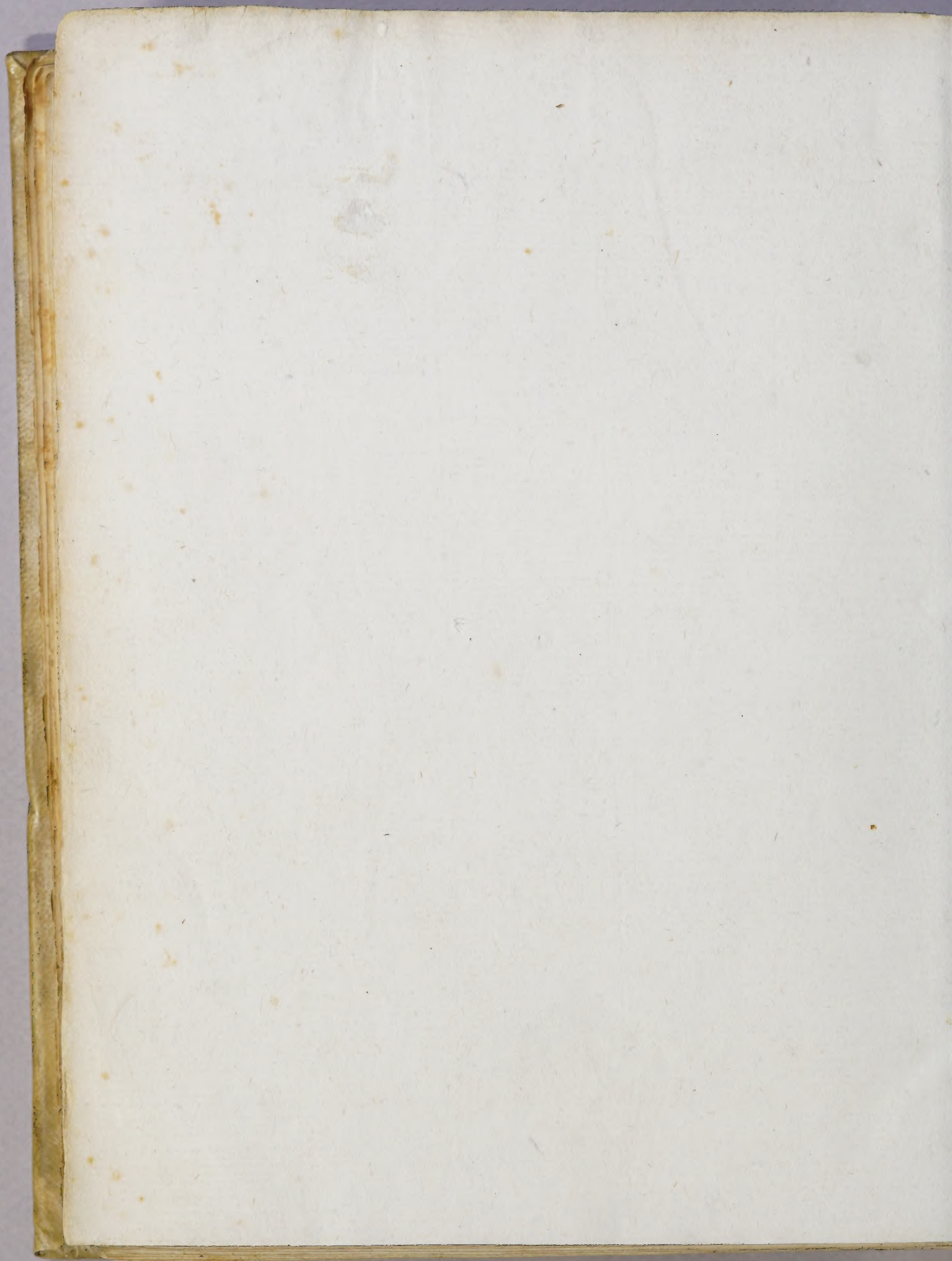

~~H595~~

~~N4795~~

~~V.I~~

J595

N4795

V.I

10
Op